TIME	דף/שורה
פתח	1:21:24
מכותל	1:26:30
למאי	1:37:08
① אבי	1:40:43
② אבי	1:46:00
לאב"י נחא	1:47:32
פ"ק	1:50:54
מרחיקין	1:59:02

פתח בבור וסיים בכותל. בקונטרס גרס בתר דמני "מכותל בורו שניו" וליתני אלא אם כן הרחיק מבורו" ואינו נראה כמו שחפרם, ואי גרס לה "פתח בבור וסיים בכותל" וליתני אלא אם כן הרחיק מבורו" וכן משמע מתוך פירוש ר' חננאל, ואע"ג דברים המניח (בגא קמא דף כז.) כי פריך "פתח בכד וסיים בחבית" לא קא מסיים "וליתני ואם הוחק בעל הכד כו' אין לשון הגמרא שוה אלא פעמים מאריך ופעמים מקצר:

מכותל בורו שניו. כלומר לא מחלל בורו קאמר אלא מכותל שיש לבור שהראשון הניח כשחפר בורו, ומהך מילתא דרב "יהודה דייקא לקמן דאסור לסמוך מדהוזקק הראשון להניח כותל, ופריך מינה לתני, ואשתא לא אפשר למיגרס "וליתני אלא אם כן הרחיק מבורו" דא"כ הוה משמע מחלל בורו, ומה שפירש הקונטרס "דאי הוה תני מבורו הוה ידעינא דמכותל בורו קאמר דאי מחלל בורו קאמר אין [זה] כונס לתוך שלו כלום כו' גרסת ספרו** דחקתו אבל אין נראה דודאי אי תני "מבורו" הוה אמינא מחלל בורו קאמר ושרי לסמוך, ואם הראשון הרחיק מאיזו מן המיצר ג' טפחים או יותר ה"א דהשני יכול לסמוך עד המיצר ואם כן צריך לשנות "מכותלו" לאשמועינן דאסור לסמוך לדבר, ונאבי* צריך הרחקה בין שני הבורות ששה טפחים, ומיהו יש לישב הגירסא, ופריך מינה דאבי** דאליבא דידיה קיימא דליתני אלא אם כן הרחיק מבורו ששה טפחים:

למאי נפקא מינה למקח וממכר. הך נפקותא לא איצטריך לרבא דהא קא משמע לן דאסור לסמוך, אלא לאבי דקא סבר מוקר לסמוך וקאמר למאי נפקא מינה, אי לאשמועינן דבעי הרחקה ו' טפחים ליתני אלא אם כן הרחיק מבורו ו' טפחים: **אביי** אמר סומך דהא אינה עשויה לבורות. והוא"ל, וכן אינו מזיק לו אם הוא סומך, וקשה לרשב"א דהא מפסיד הוא שאם יפנה חילון יצטרך להרחיקו יותר מחמת שסומך "זה עד המיצר דמרחיקין החילון מן הבור חמש ועשרים אמה? וי"ל דמכל מקום אינו עושה לו היזק דהא דמרחיק יותר לא מפני שלא יזיקנו הבור אלא מפני שלא יזיק הוא לבור ולהכי אין "לזה" להניח מלסמוך בשביל כך, דאם לא כן ירחיק כל כ"ה אמה את בורו:

אביי אמר סומך. אומר ר"י דלשתי הלשונות לאביי דאמר סומך אם בא אחר לחפול בור לאחר מכאן צריך הוא להרחיק כל ששה טפחים:

לאביי ניחא. השתא ס"ד דמכותל בורו, היינו מחלל בורו ולא דקדק בלשון: בספרים שנים

(ב) סלע הבא בידים כו' וזה מרחיק ג' טפחים וסד בסוד (ה). וקשה לאביי, ה"ל שבאו לחפור שניהם בבת אחת ובא בידים איצטריך ליה סד"א כיון דבא בידים ליבעי רווחא טפי קמ"ל "והשתא לא היה צריך לאחוקי ובא בידים איצטריך ליה אלא אגב דאייתי ברייתא מפרש לה בשני ספרים דגרסי טעמא דבא בידים הא לא בא בידים לא "ופריך לרבא ומשני "ס"ה אפי' לא בא בידים ובא בידים איצטריך ליה וכו' ואין נראה לר"ש לחלק לענין היתר לסמוך בין בא בידים ובין לא בא בידים ולר"י נראה לחלק ספיר דאע"ג דלא בא בידים שרי לסמוך בבא בידים אסור לסמוך לפי שהקרקע מתבקעת ונופלת קרקע של שדה חבירו: **מרחיקין** את הגפת כדי כותל כו'. פירוש וקשה לרבא, וקימא מאי קושיא הכא ודאי מותר לסמוך בשלחין כותל שאין מזיק כלום וכשיתפוץ זה לעשות כותל יסיר את הגפת וי"ל דהני גמי מקלקלין את הקרקע ויזיק לכותל לכשיבלה חפי' שנה יסיר, ושוב אומר ר"ש דבכל אלו יש עולת בשילוקן ולכך מעלה עליו כלום עליו כי יש לחוש שמא לא ימהר לסלקו כשילבה לעשות כותל, ור"ת אכסי מאי אריך לרבא הא מפרש טעמא לעיל - דהא דאין סומכין לעיל דף ו' ע"א ד"ה לא יחפור

משום "דכל מרא ומרא דקא מחית מרפית" לתרוצי? וי"ל דהכא טעמא לא קאמר אלא אליבא דלבי יוסי ובכלא לא פריך אלא אליבא דרבנן: *** תוס' בעל ד"ה לא יחפור

דטיריין

הגהות הב"ח

(ה) הוס' ד"ה הכי גר' וכו' וסד בסוד פי' וקשה לאביי:

תוספות/מהרש"ל תוס' ד"ה ר"ל

תוס' מביא ג' דיוקאות דדקות הברייתא "אלו הבא בידים" פירוש בקושיא אל: "אבל" "אבל" (בגא) אם יש לחלק בין בא בידים לשאינו בא בידים לגבי לסמוך